

הדברים הולכים בטיילת

המחברות והניירות שבארון הספרים הקטן ומתחילה לכתוב. מה מביא אדם לשבת ולכתוב שיר? מאורע מסעיר? חתיה מרטיטה שעברה עליך? אצל דליה אלה יכולים להיות אלף דברים ואחד, רק לא זה. הנה חזרה לילה אחד בשתיים אחרי חצות. בטפסה במדרגות שמעיה את צילצול הטלפון בדירת אחת השכונות. בשקט הלילי, בחור המדרגות, בידיעה מעטה על אותה שכנה אצלה צילצול הטלפון, קיבל הצלצול משמעות מיוחדת. בחדרון שמאחורי המטבח הוא עלה על הנייר:

אצל השכנה הטלפון מצלצל. הוא יכול לצלצל, / אני אומרת בליבי שיצלצל, שיצלצל. / הוא אשה והוא מצלצל. היא גרושה, זה מצלצל / באזנה אולי כמו פעמונים של כנסייה, כמו אושה / צהובה שיתיה בעיניה. עכשיו היא בתוך מכנסיה, / כאילו בושיה. יש לה בת. מאצלי / אפי שר לשמוע כשהיא מטגנת במחבת צלי / או שהיא יורדת עם הדלי לאספה / בינתיים הטלפון מצלצל. היא באמבטייה, חשופה, / עד שתתלבש, עד שתתרגש דיה / בכדי לצאת, לקחת את השופורת, / לומר: "כך, אני בבית, אבל אני מצטערת." / עד שתטרק את שערה שמיים אל יום / נושר יותר אל תוך הקערה, שכמהו / יש בבית הזה בכל דירה, באספלט הישן, / בצבע העשן של בעלה. מה שמה? אני מנסה להזכר מה שמה. הכעס / גודש את מתני. בעיני /

בשוק הספרים ספר שירים קטן בשם מרגוט, ספר שיריה הראשון של דליה הרץ.

מנורה עמומה ונייר

תואר משוררת מעלה בקשר אסוציאטיבי דמות חיה וחרת-פנים, רצינית, שבמקרה הטוב, אם אינה שחפנית, הריהו אישיות למודת סבל ואכזבות, מסוגרת ומתבודדת. קשה למצוא אפילו שמץ מכל אלה בסטודנטית (ספרות ופילוסופיה — שנה שניה), שזה עתה פשטה את מדיה צבא. עוד לפני חודשים מספר אפשר היה לראותה על במות ארעיות במחנות צבא או על מכונית צבאית ביחידת שדה, כשהיא שרה ומשחקת במסגרת להקת פיקוד המרכז. ספק אם קהל הצופים החיילי שלה שיער שהחילת החנינות שהצטיקה ושיעשעה אותה, לא הולכת תמיד לישון כשאחרי נסיעה ארוכה היא חוזרת הביתה ומתמסרת לכתובה.

דליה היתה שבה לדירת הוריה, ברחוב מכובד בצפון תל-אביב. בשקט, כדי לא להעיר את ההורים ואת האחות הקטנה בת ה-11, היתה מתגנבת לחדרון קטן שמאחורי המטבח. היא לא היתה מעלה אור. אור נורת המטבח הגיע עד לשם. היתה מתיישבת ליד שולחן מתקפל מכוסה שעונית, בוררת איוה דף נייר פנוי מביין ערימת הספרים,

דליה הרץ, בת 14

ב ערה שחורת שיער עצרה בפיתחו של בית-הקפה פת, קפה צנוע וסולדי ברחוב צדדי בירושלים, ורעדה מקור. כמה דקות קודם לכן הגיעה מתל-אביב. בירושלים ביקרה רק פעם אחת, לפני שנים רבות. מאז הספיקה לשכוח שבירושלים קר, עלתה באותו ערב חרפי כשהיא לבושה בגדים קלים.

כשהתגברה על היסוס קל ונכנסה לקפה האינטימי, לא ידעה דליה הרץ, צברית בת 17 שזה עתה סיימה את בית הספר התיכון, מה לדבר. בפעם הראשונה ישבה מול משורר של ממש, שיצירותיו מתפרסמות ברבים וזוכות להערכה. רק לפני שבועיים קראה משיריו בקובץ ספרותי חדש בשם עכשיו. החוברת מצאה חן בעיניה. היא העתיקה על נייר נקי שלושה שירים שחברה ושלחה אותם לפי כתובת מערכת הקובץ. "לא חיכיתי לתשובה", סיפרה, "אפילו לא חשבתי שיקראו אותם. סתם ככה עושים לפעמים מעשים כאלה. זה לא היה רציני מה שעשיתי." כעבור זמן קצר הוזמנה להיפגש עם אחד מעורכי עכשיו, המשורר הצעיר יהודה עמיחי.

עתה ישבה מולו פנים אל פנים. "קראתי את השירים שלך", הוא אמר. "יש לי הרגשה שבעוד שנתיים תוציאי ספר." הנערה חטובת-הגו, בעלת העיניים המרצדות, היתה מאוד נבוכה. "לא הבנתי מה הוא רוצה ממני", סיפרה אחר-כך.

לפני שבועות מספר, שנתיים מאז אותה פגישה, הופיע

אחרת: בת חמש בגינה; בת 15 עם חבר על אופניים, ב תקופה בה היתה חניכת צופי הקהילה וצופי דיזינגוף, היתה פעילה בתנועה זו; בחוג הדרמטי בגמנסיה בהצגת הלילה

צברית בששה שלבים תמונות מאלבומה של דליה, סימני דרך במיחתה, אופייניים גם לכל צברית

אני רואה כבר את הטלפון מצלצל. / הידית השחורה רועדת, כנראה, מתשווקה. / אשה כזו, אם תאחר לעבודה / מפטרים אותה, והיא כבר אבודה. / בלילות היא מוראת למלך ליר. / כשאני עולה. כשאני חוזרת. או ליתר דיוק / כשאני משחזרת מן ההוא אל הבא, (סלח לי) / אני אומרת בנפשי. היא צריכה להיות בת ארבעים. / יש משהו מגיעיל גם בזה. היא ישנה. על / פניה פרוש המעיל הצבאי שלו. / היא בת ארבעים שנה. נדמה לה שזה בגלל / המעיל הצבאי שלו. בינתיים בתה.

התפוז הכתום

כ שאתה כותב על אחרים בעצם אתה כותב גם על עצמך, אומרת דליה כשהיא חושבת על שיר זה בבית קפה חמים וגדוש עשן, אחד מאותם בתי-קפה בהם היא אוהבת לשבת שעות על שעות, ביחוד בשעות אחרי-הצהריים, ולאכול עוגות. "זו הסיבה שאני כותבת בעיקר על נשים. כל פעם שנדמה לי שלכאורה אני כותבת על אשה אחרת אני כותבת על עצמי. העובדה שהאשה הזו, אצלה צלצל הטלפון, גרה באותו בית ומבוגרת ממני בהרבה שנים טובות, יוצרת ביני לבניה יחס של מראה. כשהיא עומדה לפני אני רואה את עצמי."

אבל כשאחרים מסתכלים בדליה בעלת הצחוק המתגלגל, האוהבת להתכרבל טוב במיטה ולישון עד שעות-הצהריים, הנחנית מריקודים במקצבים סוערים במסיבות או במדעונוני-

ההשלימה את שירותה הצבאי במלואו, כדי שתוכל להמ- שיך את לימודיה בספרות ובפילוסופיה באוניברסיטה של תל-אביב, מקצועות שהיתה לה משיכה אליהם זה זמן רב.

השניים עשר; בפוחה של שוויץ על הספה; בת 16 מחזיקה בעוזי בטיול לכפר עזה; בת 18, חיילת בצה"ל. דליה, ש שירתה בלהקת פיקוד המרכז כשחקנית, השתחררה לפני